

Rakennusten energiatehokkuus- direktiivin (EPBD) uusiminen

Sisäympäristöryhmä 16.5.2023

Ympäristöneuvos Maarit Haakana
Ympäristöministeriö/Rakennetun ympäristön osasto

Tavoitteet ja aikataulu

- Komission antoi ehdotuksen direktiivin uudelleenlaadinnasta 15.12.2021 (FF55), uusi lisäartikla 18.5.2022 (REPowerEU)
- Keskeisin tavoite rakennusten kasvihuonekaasupäästöjen ja energian loppukulutuksen vähentäminen vuoteen 2030 mennessä, erityistavoitteena mm. lisätä korjausrakentamisen määrää ja perusteellisuutta
- Neuvoston yleisnäkemys 25.10.2022, Euroopan parlamentin näkemys 14.3.2023
- Trilogit käynnistyvät kesäkuussa, pääosin käydään syksyllä ES pj-kaudella
- Sopusisällöstä vuoden 2023 loppupuolella? Direktiivi voimaan vuoden 2024 alkupuoliskolla?
- Kansalliset säädökset voimaan vuoden 2026 aikana?
- <https://ym.fi/rakennusten-energiatehokkuusdirektiivin-uudistus>

Direktiivin keskeisimmät muutokset

Olemassa
olevat
rakennukset

Uudisraken-
taminen

Raken-
nusten
aurinko-
energia

Uudisrakentaminen

komission ehdotus 15.12.2021 ja neuvoston yleisnäkemys 25.10.2022, parlamentti 14.3.2023

- Päästöttömällä rakennuksella (Zero Emission Building, ZEB)
 - erittäin korkea energiatehokkuus, energiantarve olematon tai erittäin alhainen
 - rakennus ei aiheuta fossiilisten polttoaineiden hiilidioksidipäästöjä paikan päällä
 - aiheuttaa olemattoman tai hyvin alhaisen määrän käytöstä syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä
 - KOM ja EP: energiankäyttö katettava vain uusiutuvalla energialla tai hukkalämmöllä
 - Neuvosto: myös energia hiilettömästä energialähteestä mahdollista
- Komissio: päästöttömän rakennuksen primäärienergiankulutuksen raja-arvot annetaan direktiivissä, neljälle ilmastovyöhykkeelle (Suomelle samat arvot kuin Baltian maille ja Ruotsille)
- Parlamentti: komissio antaa delegoidulla asetuksella vertailuarvot ja laskentamenetelmän päästöttömälle rakennukselle, kansallisten vaatimusten on vastattava näitä
- Neuvosto: jäsenvaltiot antavat itse vaatimukset päästöttömälle rakennukselle - direktiivissä ei raja-arvoja

Uudisrakentaminen

komission ehdotus 15.12.2021 ja neuvoston yleisnäkemys 25.10.2022, parlamentti 14.3.2023

- Aikataulut ZEB-rakennuksille
 - KOM: 1.1.2027 alkaen, julkisten käyttämät ja omistamat
 - Neuvosto 1.1.2028 alkaen julkisten elinten omistamat
 - EP: 1.1.2026 alkaen viranomaisten hallussa, käytössä tai omistuksessa
- KOM ja neuvosto: 1.1.2030, EP : 1.1.2028 alkaen kaikki uudet rakennukset
- Elinkaarenaikainen lämmitysvaikutuspotentialiaali (GWP) laskettava ja ilmoitettava energiatodistuksessa (EP: kaikki uudet 1.1.2027 alkaen)
 - 1.1.2027 alkaen kun rakennuksen hyötypinta-ala on yli 2 000 m²
 - 1.1.2030 alkaen kaikkien uusien rakennusten osalta.

Olemassa olevat rakennukset

komission ehdotus 15.12.2021 ja parlamentin kanta 14.3.2023.

- Komission ehdotus
 - Asuinrakennusten oltava vähintään **uutta F-luokkaa** vuoden 2030 alussa ja **uutta E-luokkaa** vuoden 2033 alussa.
 - Muiden rakennusten tulee olla **uutta F-luokkaa** vuoden 2027 alussa ja **uutta E-luokkaa** vuoden 2030 alussa
 - Yleinen poikkeuslista rakennuksista joille voidaan olla soveltamatta velvoitteita (lähes sama kuin nyt direktiivissä) eli kesämökit, teollisuuslaitokset, korjaamot, väliaikaiset rakennukset.....

Parlamentin kanta 14.3.2023 trilogi-neuvotteluja varten:

- Asuinrakennusten oltava vähintään **uutta E-luokkaa** vuoden 2030 alussa ja **uutta D-luokkaa** vuoden 2033 alussa.
- Muiden rakennusten tulee olla **uutta E-luokkaa** vuoden 2027 alussa ja **uutta D-luokkaa** vuoden 2030 alussa
- Julkisesti omistettut ”social housing” kohteet voidaan jättää ulkopuolelle ja muille asuinrakennuksille voidaan muokata vaatimuksia (tietyt perusteet)
 - poikkeuksia voidaan soveltaa max 22 %:lle asuinrakennuskannasta
 - poikkeuksia ei saa soveltaa 1.1.2037 jälkeen
- Yleinen poikkeuslista rakennuksista joille voidaan olla soveltamatta velvoitteita (lähes sama kuin nyt direktiivissä) eli kesämökit, teollisuuslaitokset, korjaamot, väliaikaiset rakennukset.....

Olemassa olevat rakennukset

neuvoston yleisnäkemys 25.10.2022

- **Asuinrakennuksille** tarkastelukohteena asuinrakennuskannan keskimääräisen primäärienergiankäytön vähentyminen, tavoitteena asteittainen peruskorjaaminen kohti päästötöntä rakennuskantaa vuoteen 2050 mennessä
 - Kansallisesti laadittu kehityspolku vuosille 2025- 2050 asuinrakennuskannalle, ei velvoitteita suoraan yksittäisille rakennuksille. Kehityspolun tarkastuskohdat:
 - Vuonna 2033 tavoitteena **nykyisen todistuksen energialuokka D**
 - Vuonna 2040 tavoite kehityskulun mukaan (2033-> 2050 ZEB)
- **Ei-asuinrakennuksille** velvoitteet energiatehokkuuden parantamiselle
 - Jäsenvaltiot asettavat vuoden 2020 tietojen pohjalta primäärienergian käytön enimmäiskynnysarvot, jotka vastaavat energiatehokkuudeltaan heikointa 15 % ja 25 % rakennuksista
 - Vuoteen 2030 mennessä kaikkien ei-asuinrakennusten primäärienergian käytön tulee olla alle 15 % kynnyksarvon, vuoteen 2034 mennessä alle 25 %:n kynnyksarvon.
 - Poikkeuslista rakennuksista joille voidaan olla soveltamatta velvoitteita, lisäpoikkeukset sallitaan yksittäisille rakennuksille (käyttö, kustannus-hyötyanalyysi)

Aurinkoenergia rakennuksissa

komission ehdotus 15.12.2021, neuvoston yleisnäkemys

25.10.2022 (pitkälti sama kuin komissio)

- Uudet rakennukset on suunniteltava siten, että optimoidaan niiden aurinkoenergian tuotantopotentiaali sijaintipaikan aurinkosäteilyn mukaan, mikä mahdollistaa aurinkoteknologian myöhemmän asentamisen kustannustehokkaasti.
- Soveltuvien aurinkoenergiajärjestelmien käyttöönotto on varmistettava seuraavasti:
 - Vuoden 2026 loppuun mennessä kaikissa uusissa julkisissa rakennuksissa ja muissa kuin asuinrakennuksissa, joiden hyötypinta-ala on yli 250 m²
 - Vuoden 2027 loppuun mennessä kaikissa olemassa olevissa julkisissa rakennuksissa ja muissa kuin asuinrakennuksissa, joille tehdään laajamittainen tai pitkälle menevä perusparannus ja joiden hyötypinta-ala on yli 400 m² (Komission ehdotus koski olemassa olevia yli 250 m² rakennuksia, ei liityntää korjauksiin)
 - Vuoden 2029 loppuun mennessä kaikissa uusissa asuinrakennuksissa.
- Kansallisessa soveltamisessa laajat joustomahdollisuudet

Aurinkoenergia rakennuksissa parlamentti 14.3.2023

- Parlamentin mukaan jäsenvaltioiden varmistettava soveltuvien aurinkoenergialaitteistojen käyttöönotto, jos ne ovat teknisesti soveltuvia sekä taloudellisesti ja toiminnallisesti toteutettavissa,
 - a) 24 kk kuluttua direktiivin voimaantulopäivästä mennessä kaikissa uusissa julkisissa rakennuksissa ja muissa kuin asuinrakennuksissa;
 - b) vuoden 2026 loppuun mennessä kaikissa olemassa olevissa julkisissa rakennuksissa ja muissa kuin asuinrakennuksissa;
 - c) vuoden 2028 loppuun mennessä kaikissa uusissa asuinrakennuksissa ja katetuilla pysäköintialueilla;
 - d) 31 päivään joulukuuta 2032 mennessä kaikissa laajamittaisten korjausten kohteena olevissa rakennuksissa.
- Lupamenettelyissä liityntä RED- direktiivin uusintaan
- Kansallisessa soveltamisessa laajat joustomahdollisuudet

Muutoksia direktiivin muuhun aiempaan sisältöön ja uusia aihepiirejä

Energia-
todistus

Latausinfra,
pyörä-
pysäköinti

Automaatio-
järjestelmät
ja
tarkastukset

Älyvalmius-
indikaattori

Perusparannus-
suunnitelma

Perusparannus-
passi

Taloudelliset
kannusteet,
energiatehokkuus-
tietokanta,
rakennusalan
ammattilaisten
sertifiointi...

Euroopan parlamentti ehdottaa uusia artikloja

- Sisäympäristön laatu
 - Velvoittavia vaatimuksia uusille ja laajamittaisesti korjattaville rakennuksille
 - Jäsenvaltioiden annettava laatuindikaattorit, jotka on mitattava rakennuksen sisäpuolella: hiilidioksidipitoisuus, lämpötila ja lämpöviihtyvyys, suhteellinen kosteus, päivänvalon taso tai riittävät päivänvalon tasot, ilmanvaihtoluku, sisätilojen äänieristys, kuten jälkikaiunta-ajan sekä taustamelutason ja puheen ymmärrettävyyden hallinta.
 - Mm. sisälähteistä peräisin olevat hiukkasäästöt ilmoitettava tuotetasolla saatavilla olevien tietojen perusteella tai lähteiden suoralla mittauksella
 - Komissiolle valta antaa delegoitu asetus menetelmäkehyksestä sisäympäristön laatuvaatimusten laskentaa varten
- Yhdennetty kaupunginosakohtainen toimintamalli rakennusten perusparannuksissa
- Uusi eurooppalainen Bauhaus –aloite
- Rakennusten energiatehokkuutta koskevat keskitetyt asiointipisteet (one-stop shops): perustettava yksi 45 000 asukasta kohden

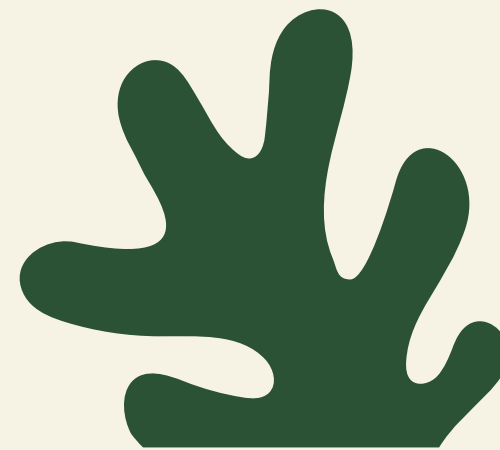
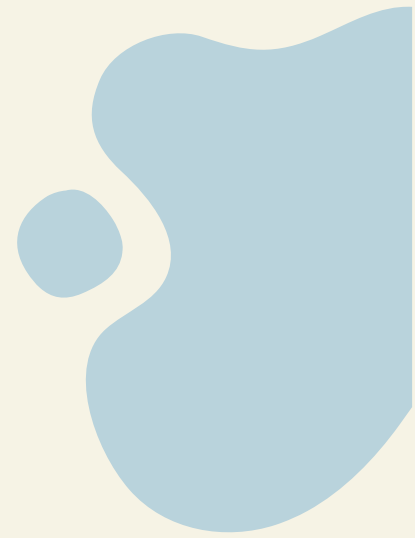
Sisäympäristön laatu – parlamentin ehdotuksessa uusi termi aiemman ”sisäilmaston” tilalle

- Parlamentin ehdotuksessa paljon uusia ehdotuksia liittyen sisäympäristön laatuun
 - Sisäympäristön ja terveellisen sisäilmaston määritelmät
 - Useissa artikloissa otettava asia huomioon, mm. energiatehokkuusvaatimusten asettamisessa uudisrakentamiselle
 - Jäsenvaltioiden on **varmistettava ... päivään ...kuuta ... [24 kuukautta tämän direktiivin voimaantulopäivästä] mennessä, että uusissa rakennuksissa on optimaalinen sisäympäristön laatu, mukaan lukien ilmanlaatu ja lämpöviihtyvyys**
- Mittaus- ja valvontalaitteiden asentamisvelvoitteita sisäympäristön laadun seurantaan ja säätelyyn useisiin rakennustyyppeihin, kun teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa
 - Mittaus- ja valvontalaitteilla kerätyt tiedot oltava mm. yhteentoimivia digitaalisten rakennuspäiväkirjojen kanssa

Kiitos!

Lisätietoa:

<https://ym.fi/rakennusten-energiatehokkuusdirektiivin-uudistus>

Ympäristöministeriö

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi